

μεν γενικῶς ὅλοι μας διὰ μερικά ζητήματα, καὶ ὅλοι μας ἔχομεν πόθους ἀσχηματίστους καὶ δὲν ξέρω τί. Ἐπίσης παραδέχομαι εὐχαριστως, ὅπως εἶπα καὶ προηγουμένως, ὅτι ὅταν ἔλθῃ ἡ στιγμή μιᾶς μεγάλης ἀνακαλύψεως, εἶνε ἐντελῶς ζήτημα τυχαῖον εἴτε τὴν ἀνακάλυψιν τὴν κάμει ἓνας ἄνθρωπος εἴτε ἄλλος. Ἀλλὰ ἡ πεποίθησίς μου, Κάρολε, εἶνε ὅτι οὐδέποτε συνέλαβες ὀριστικὴν καὶ ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τοῦ πῶς νὰ χρησιμοποιοῦσῃς τὸ ἀρρυθμιστὸν δευτεροταγῆς ἠλεκτρικὸν ρεῦμα τὸ ὁποῖον ἐλεύθερα διαθέει τὸν ἀέρα, καὶ τὸ ὁποῖον—κατὰ τὴν θεωρίαν μου—ἢμπορεῖ ν' ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὸν ἀέρα διὰ τῶν καταλλήλων δεκτῆρων καὶ νὰ χρησιμοποιοῦθῃ ἐπιτοπίως—νὰ ζευχθῇ, νὰ υποβληθῇ εἰς κανόνας, καὶ νὰ ἀπονέμεται ἀντὶ τιμήματος. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἰδέα μου καὶ εἶνε ἡ ἰδέα ἡ ὁποία γεννᾷ ἑκατομμύρια ἀμέτρητα. Ἦν ἐσκέφθῃς καὶ σύ, παιδί μου, αὐτὴν τὴν ἰδέαν; "Ὁχι βέβαια. Θὰ ἦτο πάρα μεγάλη σύμπτωσης.

— "Ὁχι, ὄχι δὲν τὴν ἐσκέφθην ἐγὼ αὐτὴν τὴν ἰδέαν. Αὐτὴ εἶνε ἐντελῶς ἰδική σου, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἑκατομμύρια. Δὲν μοῦ ἔμενε καιρὸς διὰ τοιαύτας σκέψεις. Μολαταῦτα ἔχω κατασκευάσει ἓνα μικρὸν μοντέλο, καὶ μὲ ὅλην τὴν ἀδιάκοπον ὑπηρεσίαν τοῦ γραφείου, κατηνάλωσα πλείστας ὥρας ὅσον νὰ τὸ τελειοποιήσω.

— Καὶ εἰς τὸ ἰδικόν μας γραφεῖον ἡ ὑπηρεσία εἶνε ἀδιάκοπος, εἶπεν ὁ Ραβάν, μετὰ στυγνότητος, ἀλλὰ μολαταῦτα εὐρῆκα καιρὸν νὰ φέρω τὴν ἰδέαν μου εἰς πρακτικὴν ἐκβασιν. Νὰ ἰδῶ τὸ μοντέλο σου, καμμιά μέρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 6

Ἡ ζωὴ παρήρχετο μονότονος πάντοτε εἰς τὴν οἰκογενειακὴν ἐστίαν τοῦ Ραβάν. Ἡ ρουτίνα τῶν οἰκιακῶν ἔργων διεξήγετο πάντοτε ἀναλλοίωτος. Ἡ Σοφία κάθε πρωτὶ ἐπήγαινε μὲ τὸν πατέρα τῆς εἰς τὸ γραφεῖον, ἀπὸ τὸν αὐτὸν δρόμον, καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνειθισμένας περιστάσεις. Ἡ κυρία Ραβάν ἐζύμονεν, ἔφενεν, ἐσκούπιζε. Τίποτε δὲν συνέβη νὰ διαταράξῃ αὐτὸν τὸν ἡσυχον ροῦν. Ἔτσι συμβαίνει πάντοτε. ἢμπορεῖ ὁ ἡμισὺς πλανήτης νὰ συντρίβεται ἀπὸ σεισμούς, ἠραϊστεία, ἐπαναστάσεις καὶ πολέμους, ὁ ἄλλος ἡμισὺς ἐξακολουθεῖ τὰ ἔργα του. Ποῖος ἐφαντάζετο χθὲς ὅτι οἱ ἄνθρωποι θὰ πετοῦν σήμερον εἰς τὸν ἀέρα; Τὸ φανταζόμεθα πολὺ καλὰ καὶ τραβῶμε εἰς τὴν δουλειά μας, ὡσὰν νὰ μὴ συνέβη ποτὲ αὐτὸ τὸ θαῦμα. Ὅ,τι ἄλλο θαῦμα καὶ ἂν συμβῇ αὐτός εἶνε ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ τὸ ὑποδεχθούμε. Ἰδὲς αὐτὴν τὴν ἡρεμον ρουτίαν τῆς οἰκογενείας τοῦ Ραβάν δὲν ἐσυζητήθη τίποτε ἄλλο εἰμὴ τὸ νὰ προσφερθῇ καλοκαγάθως εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἢ εὐκαιρία τῆς ἀγορᾶς εἰς τὸ διηνεκές, εἰς ὄφελος ὀλίγων ἀτόμων, πράγματος τὸ ὁποῖον τῆς εἶχε δοθῆ ὑπὸ τῆς φύσεως δωρεάν καὶ ἐσαεὶ. Τί ἀπλούστερον γεγονός; Οὔτε κἂν εἰς περιωπὴν σεισμοῦ δὲν ἀνάγεται. Βεβαίως εἶνε μηδὲν ἐν συγκρίσει πρὸς μίαν ἀλλαγὴν ὑπουργείου ἢ μίαν διάλυσιν βουλῆς.

Ἐν τούτοις τὰ σχέδια τοῦ συζητηθέντος ἔργου ἐπροχωροῦσαν γοργῶς. Ὁ Ραβάν καὶ ὁ Χάλσους συχνὰ ἀνεθεώρουν καὶ ἀνέπτυσσαν τὰς λεπτομέ-

ρείας και τὰς μελλούσας ἀνελίξεις. Ὁ Χάλσους βέβαια δὲν ἦτο πολὺ αἰσιόδοξος διὰ τὸ μέλλον.

— Μὴ σὲ στενοχωρεῖ τίποτε, Κάρολε. Θὰ εἶσαι τὸ δεξί μου χέρι. Θὰ εἶσαι εἰς θέσιν νὰ ἐννοῆς τὰ σχέδιά μου καλῆτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον. Καὶ ἄκουσε Κάρολε—εἶπε θέτων τὴν χεῖρα του ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ νεαροῦ ἐπιστήμονος—δὲν σκοπεῖω νὰ ἐμποδίσω τὸ μέλλον σου. Αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις νὰ λάβῃ πέρασ καὶ ἡ Σοφία εἶναι δική σου. Δὲν ὀ' ἀργήσῃ νὰ λάβῃ πέρασ. Καὶ ἅμα λάβῃ πέρασ θὰ ἔχω ἄφθονα μέσα. Μοῦ ἐδόθη διαβεβαίωσις.

— Πῶς κατώρθωσες; ἠρώτησεν ὁ Κάρολος, ἀκτινοβολῶν ἀπὸ χαρὰν διὰ τὴν ἀπροσδόκητον εἶδησιν περὶ τῆς Σοφίας. Διὰ τὴν συγκατάθεσιν τῆς Σοφίας καὶ τῆς μητρὸς της εἶχε πλήρη βεβαιότητα, ἀλλὰ ἔτρεμε μήπως ὁ φοβερός αὐτὸς πατὴρ ἀρνηθῆ συγκατάθεσιν. Πῶς τὸ κατώρθωσες, κύριε Γ'αβάν, μὴ ἔχων οὔτε χρήματα, οὔτε φίλους;

— Ἐὐ κατώρθωσα διὰ τῆς πειθοῦς, ἀπήντησεν ὁ Γ'αβάν μὲ αὐστηρὸν τόνον, τοποθετῶν τὰς πυγμὰς του ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ κύπτων πρὸς τὰ ἔμπρὸς ἐνῶ παρετῆρει κατὰ πρόσωπον τὸν Χάλσους. Ἐὐ κατώρθωσα διὰ τῆς πρωτοτυπίας τῶν σκέψεών μου. Ἴκανα ὥστε νὰ ἐντυπωθῆ εἰς τὸν νοῦν αὐτῶν τῶν κυρίων ὅτι ἡ ἐφεύρεσίς μου ἔχει σπουδαιότητα.

Ἐβάδιζεν ἀδιακόπως ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ἐνῶ ὠμίλει. Ἐξηκολούθησε δὲ λέγων.

— Κάρολε, πρέπει νὰ σοῦ δόσω νὰ ἐννοήσῃς τὰ πάντα. Ὑποθέτω ὅτι πα-

ρακολουθεῖς τὰ σύγχρονα γεγονότα. Θὰ γνωρίζῃς ἐπομένως ὅτι οἱ κεφαλαιοῦχοι τείνουν νὰ συγκεντρώσουν εἰς τὰς χεῖρας των ὅλας τὰς προσόδους τῆς χώρας. Ὅλος ὁ κόσμος τὸ φοβεῖται αὐτό, ἀλλ' ἡ ἐφεύρεσίς μου τὸ καθιστᾷ ἀναπόφευκτον καὶ ἐπικείμενον. Ἡ δόξα μου εἶνε ὅτι θὰ συγκαταλεχθῶ μεταξὺ τῶν ὀλίγων αὐτῶν κατακτητῶν τῆς Ἀμερικανικῆς Δημοκρατίας. Αὐτὸ θέλω καὶ αὐτὸ θὰ ἐπιτύχω!

Ὁ Χάλσους ὠχρὸς ἐκάθητο ἀπλῶς παρατηρῶν αὐτὸν ἀκίνητον.

Ὅλαι αἱ ἰδέαι περὶ κινητηρίου δυνάμεως, ἐξηκολούθησεν ὁ Γ'αβάν λέγων, εἶνε πλέον ἀπηρχαιωμένα καὶ ἄκαρποι. Ἡ δύναμις τοῦ μέλλοντος εἶνε ὁ ἠλεκτρισμός. Ταχύτης, ταχύτης, ταχύτης εἶνε ἡ κοινωνικὴ ἀνάγκη τῆς ἐποχῆς μας. Δύναμις, δύναμις, δύναμις εἶνε τὸ ἀπαιτούμενον εἰς πᾶσαν βιομηχανίαν καὶ εἰς τὸν βίον παντός ἀνθρώπου. Μέχρι τοῦδε τὸ μόνον πρόβλημα τὸ ὁποῖον ἀπησχόλει τοὺς κεφαλαιοῦχους ἦτο ἡ ἐπίτευξις τοῦ ἠλεκτρισμοῦ καὶ ἡ χορηγία αὐτοῦ εἰς τὸν τόπον ὅσον τὸ δυνατὸν ἐφθηνά. Αἱ μέχρι τοῦδε μέθοδοι ὅμως ἦσαν δαπανηραὶ. Ἐδῶ ἔρχομαι τώρα ἐγὼ μὲ τὴν ἀνακάλυψίν μου καὶ καταργῶ ὅλας αὐτὰς τὰς ἀπηρχαιωμένας, ἀνεπαρκεῖς καὶ πολυδαπάνους μεθόδους, καὶ ἐγχειρίζω εἰς τοὺς μεγάλους κεφαλαιοῦχους τῆς χώρας ἔτοιμον τὴν λύσιν τοῦ ἀποσχολοῦντος αὐτοὺς προβλήματος. Ποῖον θὰ εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα ὅταν ἐγὼ τοὺς ἀποδείξω ὅτι ἠμπορῶ νὰ ξεσαρώσω ὅλον αὐτὸ τὸ σπάταλον σύστημα τῆς παραγωγῆς ἠλεκτρισμοῦ;

Τί θὰ μοῦ ἀπαντήσουν; Ἡὰ μὲ διώξουν ἄρα γε, ἀπὸ τὰ γραφεῖα των; Αἶ, λοιπόν, δὲν μὲ ἐδιώξαν. Ἰπέγηγα καὶ εὐρήκα — μερικοὺς ἐξ αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν εἰς τὰς χεῖρας των τὸ σιδηροδρομικὸν μας συμπλέγμα καὶ τοὺς εἶπα ὅτι ἤμπορῶ νὰ ξεχωρίσω τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα εἰς δύο μέρη — ὄνομασέτα ὅπως θέλεις, παλαιὸν καὶ νέον, δαπανηρὸν καὶ ἀδάπανον, ἀκίνητον καὶ κινούμενον, πρωτοταγὲς καὶ δευτεροταγὲς — τί ἀρχισαν νὰ μοῦ ἀπαντοῦν. Δὲν μὲ ἐδιώξαν ἀπὸ τὸ γραφεῖον. Ἰσχηκώθησαν καὶ ἐκλείδωσαν τὴν θύραν τοῦ γραφείου. Αὐτὸ ἔκαμαν. Καὶ τὸ ἔκαμαν αὐτὸ διότι ἐροβοῦντο ὅτι θὰ τοὺς φύγω! Ἡὰ εἶχαν καὶ αὐτοὶ σκεφθῆ τέτοια — περίπου ὅπως καὶ σὺ τὰ εἶχες σκεφθῆ ὑποθέτω. Δηλαδή θὰ ἤλπιζαν ὅτι κάποιος ὁ ἀνακαλύψῃ κάτι τέτοιο. Ὅταν δὲ ἐγὼ τοὺς εἶπα ὅτι ἀνεκάλυψα αὐτὸ ὅπου ἤλπιζαν, τότε ἐκλείδωσαν τὸ γραφεῖον ἀπὸ φόβον μὴ μὲ χάσουν.

— Θαυμάσιον, εἶπεν, ὁ Χάλσους μὲ ὄσσην θέρμην ἠδύνατο.

— Τοὺς εἶπα, ἐξηκολούθησεν ὁ Ραβάν ὅτι ἤμπορῶ νὰ ἐξάξω τοῦ ἠλεκτρισμοῦ τὸν ἀέρα καὶ νὰ τὸν χρησιμοποιήσω ἀδαπάνως εἰς οἰονδήποτε μέρος τῆς Ἀμερικῆς ἐν πάσῃ στιγμῇ εἰς οἰονδήποτε ἐργαστάσιον. Τοὺς εἶπα ὅτι ἤμπορῶ νὰ συντρίψω καὶ μεταβάλω εἰς σωρὸν ἐρειπίων ὅλα τὰ ἐργαστάσια τὰ ἐργαζόμενα μὲ τὰς ἀπηρχαιωμένας μεθόδους, ἀπλῶς καὶ μόνον θέτων εἰς ἐνέργειαν τὴν νέαν μου μέθοδον. Ἰότε ἤρχισαν νὰ σηκώνωνται ἀπὸ τὰς ἐδρας των. Τοὺς εἶδα ὠχρούς πρὶν τελειώσω τὴν περιγραφήν μου! Σοῦ λέγω, Κά-

ρολε, ὅτι εἶδα τὸν διευθυντὴν τοῦ σιδηροδρομικοῦ μας συμπλέγματος κάτωχρον καὶ σχεδὸν λιπόθυμον ὅταν ἐγώ, — ὁ Ἰωάννης Ραβάν ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀνεπαρκῶς πληρουμένους ὑπαλλήλους του, ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἠγωνίσθη νὰ κατορθώσω νὰ γίνω δεκτὸς εἰς τὸ γραφεῖον του — ἐστάθην ἐνώπιόν του καὶ τοῦ ἀπέδειξα ὅλα αὐτά.

Ὁ Χάλσους, πελιδνὸς ἤκουε τὴν ἀρήγησιν τοῦ Ραβάν ὁ ὁποῖος ἐξηκολούθησε λέγων.

Ἰννοεῖται, δὲν μὲ ἐπίστευσαν. Ὁ διευθυντὴς ἐκάλεσε τὸν γενικὸν διαχειριστὴν, αὐτὸ τὸ κτῆνος τὸν Ἀκερμαν, ὁ ὁποῖος ἔχει τεραστίαν μερίδα τῶν κερδῶν, ἐκτὸς τοῦ κολοσσιαίου μισθοῦ του. Δὲν ἐπίστευσαν, ἀλλὰ ἐροβοῦντο καὶ νὰ μὴ πιστεύσουν ὅτι τοὺς εἶπα. Ἰκαμαν νὰ ὁμιλήσουν ἀλλὰ δὲν ἤμπόρεσαν. Μίαν ὀλόκληρον ὥραν τοὺς ὠμιλοῦσα καὶ τὸ μόνον ὅπου μοῦ εἶπαν ἦτο μία λέξις εἰς τὸ τέλος τῆς ὁμιλίας μου. «Πόσα;» Ἰγὼ δὲ ἀπαντῶν τότε εἶπα πόσα.

— Πόσα λοιπόν τοὺς εἶπες; ἠρώτησεν ὁ Χάλσους ὠχρὸς καὶ προσπαθῶν νὰ μειδιάσῃ.

— Αὐτὸ εἶνε μυστικὸν τῆς διαπραγματεύσεως. Ὁ διευθυντὴς ἀνεχώρησεν ἀμέσως εἰς Νέαν Ἰόρκην. Σοῦ τὰ εἶπα αὐτά ὑπὸ πᾶσαν ἐχεμύθειαν καὶ ὑπόσχομαι νὰ σοῦ εἰπῶ καὶ ἄλλα. Δὲν θὰ σοῦ ἔλεγα τίποτε, ἂν δὲν σὲ ἐθεωροῦσα μέλος τῆς οἰκογενείας μου. Πρέπει νὰ τὰ κρατήσῃς μυστικὰ ἄλλως.

Ἄγριον φῶς ἐλαμψεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ραβάν, φῶς τὸ ὁποῖον οὔτε αὐτὸς ὁ ἴδιος δὲν θὰ ἤμποροῦσε νὰ ἀ-

να γνωρίσει αν τὸ ἔβλεπεν εἰς τὸν καθρέπτην. Ἦτο νέον τι χαρακτηριστικὸν τῆς φύσεώς του. Χαρακτηριστικὸν, τὸ ὁποῖον ἔμενεν ἀνεκδήλωτον ὅλα αὐτὰ τὰ ἔτη τὰ ὁποῖα διήνυσεν ὁ βίος του. Ἦτο ἡ ἀκριότης ἐκείνη τοῦ ἰσχυροῦ, τοῦ ἔχοντος εἰς τὴν ἐξουσίαν του τὸν ἀνίσχυρον.

Ἄν σου φύγη μιὰ λέξις ἀπὸ αὐτὰ ποῦ σου εἶπα, ἔστω καὶ εἰς τὴν Σοφίαν ἂν ἀχνίσῃς λέξιν, θὰ χάσῃς καὶ τὴν Σοφίαν καὶ θὰ χάσῃς καὶ κάτιτι παραπάνω.

Ὁ Χάλας δὲν ἀπήντησεν, ἀλλ' ἐκάθησε κῦττάζων αὐτόν με ὀρθαλμοὺς ὀλίγον διεσταλμένους. Εἶχε φλογερὸν ἔρωτα διὰ τὴν Σοφίαν. Διηλογίζετο λοιπὸν ὅτι ἂν πρέπη νὰ πληρώσῃ δι' αὐτόν τὸν ἔρωτα, ἔστω. Ὁ ἔρωσ ἀξίζει ὅ,τι καὶ ἂν ἔχη κανεῖς, ὅ,τι καὶ ἂν κατορθώσῃ. Ἦγάπα τὴν Σοφίαν περιπαθῶς, ἦτο δὲ νέος. Ὅποιονδήποτε τμήμα δι' αὐτὴν τοῦ ἐφαίνετο μικρόν.

Ὁ Ραβὰν ἀρῆκε νὰ περάσουν μερικὰ δευτερόλεπτα διὰ νὰ εἰσχωρήσουν αἱ τελευταῖαι του λέξεις καλὰ καὶ κατόπιν ἐξηκολούθησε.

— Ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁποῦ ἐπῆγα καὶ τοὺς εἶπα αὐτά, ἔχουν στείλει γιὰ μέ πολλὰς φοραῖς καὶ ἐπῆγα.

— Καὶ ἠμπόρεσες νὰ τοὺς τὸ ἀποδείξῃς ἐπαρκῶς;

— Περὶμενε μιὰ στιγμή. Μὴ με διακόπτῃς ὅταν ὁμιλῶ, ἐτόνισεν ὁ Ραβὰν ὑψόνων ἐπιτακτικῶς τὰς χεῖρας. Ἔστειλαν καὶ μ' ἐρώναξαν πολλὰς φοραῖς, ναί· καὶ ἐπὶ τέλους ὁ διευθυντῆς μου εἶπεν ὅτι δὲν ἐραντάζετο ποτὲ ὅτι εἶχαν εἰς τὸ πλευρόν τους τόσον καιρὸν ἄνθρωπον με τόσον νοῦν καὶ με τόσον ἐπιβολὴν. Κατόπιν μου εἶ-

πεν ὅτι ὁ κόσμος δὲν τοὺς γνωρίζει τοὺς μεγιστάνας τοῦ χρηματισμοῦ καὶ τῆς Κεραλκιοκρατίας. Πόσον ἀγαθοὶ καὶ ἀπλοὶ καὶ γενναῖοι καὶ εὐεργετικοὶ εἶνε. Ἐπειτα μου ἐπρόσθεσεν ὅτι ἔχουν μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ με συνδέσουν με τὰ συμφέροντά των, ὥστε νὰ γίνω καὶ ἐγὼ ἓνας ἐξ αὐτῶν. Παραδείγμα-τος χάριν μου παραχωροῦν 5,000 μετοχὰς τῆς Ἑταιρείας τοῦ Καουτσούκ τὴν ὁποῖαν κατ' αὐτὰς ἰδρύουν καὶ ἄλλας τόσας τῆς Ἑταιρείας τῶν αὐτοκινήτων. Ὅτι μόνον με τὰ καουτσούκ γίνομαι βαθύπλουτος δὲν ἔχω ἀμφιβολίαν.

— Αἱ λοιπὸν τι ἀπήντησες;

— Περὶμενε μιὰ στιγμή! Αὐτοὶ οἱ κύριοι, φαίνεται, συμπράττουν με πολλοὺς ἄλλους διευθυντὰς σιδηροδρόμων οἱ ὁποῖοι ἀναπτύσσουν ἐλαιοπαραγωγὴν εἰς τὴν Νότιον Καλιφορνίαν. Μόνον ἀπὸ αὐτὸ θὰ κάμουν ἑκατομμύρια. Μοῦ δίδουν λοιπὸν καὶ ἀπὸ αὐτὰς τὰς μετοχὰς αἱ ὁποῖαι θὰ ἦρκουν νὰ με κάμουν ἑκατομμυριούχον. Ἦμποροῦσα νὰ σταματήσω εἰς αὐτὰς τὰς προσφορὰς των, ἀλλὰ γιατί;

— Τοὺς ἐξέθεσες ὀλόκληρον τὸ σχέδιον; Πῶς συμβαίνει καὶ ἠσπάσθησαν ἀμέσως τὰς διαβεβαιώσεις σου; Ἦχω ἐργασθῆ ὄχι ὀλίγον εἰς αὐτὸ τὸ σχέδιον, ἀλλὰ δὲν ἐπροχώρησα παραπέρα ἀπὸ τὸ μᾶζον.

— Δὲν εἶμαι τόσο ἡλίθιος ὥστε νὰ τοὺς ἐκθέσω τὸ σχέδιον, εἶπεν ὁ Ραβὰν μειδιῶν. Τὸ μυστικὸ μου δὲν τὸ ἔχουν, ὄχι. Ἄς συμπληρώσουν τὰ ἰδικὰ των σχέδια. Ἄς βάλουν τὸ χρῆμα κάτω. Ἄς καταρτίσουν τὴν Ἑταιρείαν. Ἄς μοῦ δέσουν συμβολαιογραφικῶς τὰς

πενήντα μίαν μου μετοχάς τῆς Διεθνούς Κινητικῆς Ἑταιρείας, καὶ τότε τοὺς λέγω, ὄχι πρὶν. εἶνε ζήτημα ἀν ὅλοι μαζὺ ἔχουν τὸ ἀνάστημα διὰ νὰ συμπαραβληθοῦν μαζὺ μου.

— Δὲν κάνεις καλὰ νὰ χάνης καιρόν.

— Σοῦ εἶπα, γὰρ ὁ διευθυντῆς ἀνεχώρησε διὰ τὴν Νέαν Ἰόρκην. ἔχομεν δὲ εἰδοποιήσῃ ὅλους τοὺς βουλευτάς ὅτι θέλομεν ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας τὰ κατάλληλα νομοθετήματα. Ἡ ὑπόθεσις εἶνε τὸ καλῆτερον ἀπὸ ὅλα τὰ μέχρι τοῦδε μονοπώλια τὰ ὅποια ἐψήφισεν ἀμερικανικὴ Βουλὴ.

— Ἡ ὑπόθεσις εἶνε ἡ στερεωτέρα ἀπὸ ὅλας τὰς ἀλύσεις αἱ ὅποια ἔχουν μέχρι τοῦδε περισφίγξει τὰς ἐργατικὰς τάξεις τῆς Ἀμερικῆς, ἀνέκραξεν αἰφνηδίως ὁ Χάλσους ἐγειρῆμενος. εἶνε ὑπόθεσις ἡ ὅποια θὰ κάμῃ τὸν ἀμερικανικὸν λαὸν χειρότερον δούλον ἀπὸ ὅ,τι εἶνε.

— Καὶ ὅμως πρὸ ὀλίγου ἔλεγες ἀπήντησεν ὁ Ραβάν με κάποιαν Χριστιανικὴν καρτερίαν, ὅτι ἐπροσπάθει νὰ βάλῃς ἐσὺ εἰς ἐνέργειαν αὐτὴν τὴν ἰδέαν.

— Ναί, μάλιστα, βεβαιότατα, μετὴν διαφορὰν ὅτι ἤθελα ν' ἀραιρέσω τὸ φορτίον ἀπὸ τοὺς ὤμους τοῦ κόσμου, ὄχι νὰ τοῦ ἐπιβάλλω βαρύτερον φορτίον. Ἦθελα νὰ ὀλιγοστεύσω τὴν ἀθλιότητα καὶ τὴν ἀπίγνωσιν τῶν ἐργατικῶν τάξεων. Ἦθελα νὰ βάλω τὴν ἰδέαν τοῦ ἐνέργειαν ὥστε κάθε ἄνθρωπος νὰ ὠρεληθῇ ἐξ αὐτῆς καὶ νὰ ὠρεληθῇ δωρεάν.

— Κάθε ἄνθρωπος θὰ ὠρεληθῇ ἐξ αὐτῆς, παρατήρησε στυγνῶς ὁ Ραβάν,

ἀλλ' ὄχι δωρεάν. Τί σοῦ ἔλεγα πρὸ ἡμερῶν. Ἀρπαξε τὴν ἰδέαν—καὶ κατῆπιν πούλησέ την. Ὁ λαὸς θὰ ὠρεληθῇ βεβαίως, ἀλλὰ θὰ πληρώσῃ. Αὐτὸς εἶνε ὁ τρῖπος διὰ τοῦ ὁποίου γίνονται οἱ ἑκατομμυριοῦχοι.

— Ἄ, ἐκατάλαβα. Αὐτὸ ἐννοεῖς, ἀπήντησεν ὁ Χάλσους ριπτῆμενος ὀρμητικῶς πρὸς τὴν τράπεζαν, μετὸ πρόσωπον κάτωχρον. Ἐννοεῖς τελείαν ὑποδούλωσιν τοῦ λαοῦ εἰς τοὺς ἑκατομμυριοῦχους.

Ὁ Ραβάν ἐνευσε καταφατικῶς καὶ εἶπε:

— Ναί, αὐτὸ βεβαίως. Δὲν ἔμπορεῖ αὐτὸ νὰ λείψῃ. Σοῦ εἶπα καὶ ἄλλοτε. Μία φούχτα ἀτῶνων θὰ λάβῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς τὰς τύχας τοῦ ἔθνους. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀναπῆφευκτος τάσις τῆς κοινωνίας. Μὴ ματαιοπονῆς ἀντεπεξερχόμενος ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ ρεύματος. Καλῆτερα νὰ ταχθῆς μετὸ μέρος τῆς τάσεως αὐτῆς, ἀντὶ νὰ τὴν μάχεσαι. Τί σὲ ἐμποδίζει νὰ εἴσαι μετὸ μέρος τῶν ζαπλοῦτων, γινόμενος καὶ σὺ ζάπλουτος, καὶ ἀρίνων τὰς ἐργατικὰς τάξεις νὰ κουρεύωνται;

— Καλὰ ἐμπρός! εἶπεν ὁ Χάλσους, μετὰ τινὰ λεπτά, μετὰ ἀλλαγὴν ἐκφράσεως εἰς τὸ πρόσωπον. Ἐμπρός θὰ κάμω ἔπως λές. Θὰ πάω μετὸ μέρος σας. Πότε ἀρχίζου αἱ ἐργασίαι;

— Πρῶτον τὰ μεγάλα συμφέροντα θὰ ικανοποιηθοῦν καὶ κατῆπιν θὰ ἀνοίξῃ ἡ Ἑταιρεία τὰς πύλας τῆς εἰς τὸ κοινόν, ἀπήντησεν ὁ Ραβάν. Ἀρχίζομεν μετὸ 75 ἑκατομμύρια καὶ θὰ εἶμαι ἐπὶ κεφαλῆς.

— Ἐπὶ κεφαλῆς τίνος πράγματος;

— Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὅλης ὑποθέσεως, εἶπεν ὁ Ῥαβάν ἐλαφρῶς μειδιῶν. Ὁ Χάλσους, ἐμειδίασε παρατηρῶν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον, ἐκτύπησε διὰ τοῦ δακτύλου τὴν κεφαλὴν καὶ εἶπε.

— Ἄ, ἐνόησα!

— Ἦ νομίζεις ὅτι ἐνόησες; Ἐγὼ δὲν ἔχασα τὰς φρένας μου.

— Δὲν συμβαίνουν τὰ πράγματα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον κύριε Ῥαβάν. Δὲν παίρνουν τὰ χρήματα ἔτσι οἱ ἐφευρέται. Μὴ μοῦ τὰ λές αὐτά.

— Δίκαιο ἔχεις, εἶπεν ὁ Ῥαβάν, ρίπτων τὴν πυγμὴν του ἐπὶ τῆς τραπέζης. Δὲν τὰ παίρνουν οἱ ἐφευρέται. Ἀλλὰ τὰ παίρνουν ἐκεῖνοι ὅπου ἔχουν ἀπόφασιν νὰ τὰ πάρουν. Θὰ σὰς δείξω ὅτι δὲν γελειέται ὁ Ἰωάννης Ῥαβάν.

— Πῶς τοὺς ἐράνη ἡ φιλοδοξία σου, ἠρώτησεν ὁ Χάλσους.

— Μὲ ἠπειλήσαν ὅτι θὰ μὲ φονεύσουν. Τοὺς εἶπα ὅτι δὲν φοβοῦμαι. Τοὺς εἶπα ὅτι ἡ ιδέα μου θὰ διπλασιάσῃ τὴν ταχύτητα παντός ἐργάτου, θὰ διπλασιάσῃ τὴν τελεσφορότητά του, θὰ διπλασιάσῃ τὰς ὥρας του καὶ θὰ ἐλαττώσῃ τὸ ἡμερομίσθιον εἰς τὸ ἥμισυ, καὶ προσέτι θὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὸν ἐργάτην πᾶσαν ἐλπίδα αὐτοβοηθείας. Θὰ καταστήσῃ ἀμσχύρους ὅλας τὰς ἐπαγγελματικὰς ἐνώσεις καὶ ὅλας τὰς ἐργατικὰς ὀργανώσεις. Ἡλ κάμη τὴν μίαν ὥραν νὰ λογαριάζεται γιὰ δύο, τὸν ἕνα ἐργάτην νὰ λογαριάζεται γιὰ δύο, ἐν ἡμερομίσθιον νὰ λογαριάζεται γιὰ δύο! Μὲ καταλαμβάνετε κύριοι; τοὺς ἠρώτησα. Οἱ δύο τῶν ἦσαν μόνοι, ὁ Στάνδλεϋ καὶ ὁ Ἄκερμαν, καὶ ἡ θύρα τοῦ γραφείου ἦτο κλειδωμένη

ὀπίσω μου, ὅπως σοῦ εἶπα. Ἰῶσθε καὶ οἱ δύο μεγάλοι ἄνθρωποι, τοὺς εἶπα, ἀλλὰ δὲν εἶσθε τόσο μεγάλοι ὅσον ἐγώ. Ἐὸ πιστόλι! αὐτὸ ὅπου ἔχεις εἰς τὰ χέρια σου, εἶπα τοῦ Ἄκερμαν, εἶνε φτηνὴ μπλόφα. Βάλε το κατὰ μέρος. Δὲν τολμᾶς νὰ μὲ φονεύσῃς, οὔτε τολμᾶς νὰ πράξῃς τίποτε τὸ ὅποῖον ἐγὼ δὲν θέλω νὰ πράξῃς. Ἦλθα ἐδῶ διότι μοῦ ἦτο εὐκολώτερον παρὰ νὰ κατεβῶ κάτω καὶ πάω στὸ ἀντικρυ μέρος τοῦ δρόμου. Ἰννοιωσαν ἐπὶ τέλους, καὶ ἐννοεῖται δὲν ἠθελαν νὰ πάω εἰς τὸ ἀντικρυ μέρος τοῦ δρόμου καὶ πῶ τὴν ιδέα μου εἰς ἄλλους κεφαλαιούχους. Ὁ Στάνδλεϋ ἔστρεψεν εἰς τὸν Ἄκερμαν καὶ τοῦ εἶπε. «Δὲν ὠφελεῖ νὰ τὸν φονεύσῃς ἐπὶ τοῦ παρόντος Ἄκερμαν». Ἐγέλασα ἐγὼ τότε καὶ ὅλοι κατόπιν ἐγελάσαμε. «Ὅχι δὲν ὠφελεῖ» τοὺς εἶπα. «Ἐὸ μόνον ζήτημα εἶνε πόσον μέρος θὰ σὰς δόσω». Ὁ Ἄκερμαν προσεβλήθη. Ἦνε εἶδος ἀνθρώπου μπουλντόγκ. «Ἰῶσαι ἀναιδής!» μοῦ εἶπε, «θὰ βάλω νὰ σὲ σκοτώσουν». «Δὲν σὲ συμμέρει» τοῦ εἶπα. «Νομίζεις ὅτι εἶμαι ἀπλοῦς ὑπάλληλος. Αἶ καὶ σεῖς δὲν ἀρχίσατε ἀπὸ ἀπλοῦ ὑπάλληλοι; Ἦνε δυνατόν νὰ σὰς διατιμῆσω περισσότερο παρ' ὅσον ἀξιζετε αὐτὴ τὴ στιγμή;» Ὁ γέρον Στάνδλεϋ, ἐνευσε τότε καὶ μετ' ὀλίγον ἀπλωσε καὶ μοῦ πῆρε τὸ χέρι. «Ἦλα τώρα παιδί μου. Ἦῶσαι μαζί μας». Ὁ Ἄκερμαν καὶ ὁ Στάνδλεϋ, Κάρολε, καὶ ἡ ὑπόθεσις ἐτελείωσεν, ὥστε λέγω καὶ ἐγὼ πρὸς ἐσέ. Ἦλα τώρα, παιδί, εἶσαι μαζί μου.

Τώρα, λοιπόν, ἐξηκολούθησε μόνολογῶν, εἶμεθα ἔτοιμοι καὶ μόνον περι-

μένομεν νὰ ψηφισθοῦν ὅλα τὰ νομοθετήματα καὶ νὰ γίνουν ὅλαι αἱ ἀναγκαστικαὶ χρηματιστικαὶ διακανονίσεις. Δὲν ἤμπορεῖ τίποτε τώρα νὰ πάη πίσω. Ὁλη ἡ Ἀμερικὴ οικονομικῶς περιέρχεται εἰς τὰς χεῖρας μας.

— Ἀλλὰ αὐτὸ εἶνε μεταμόρφωσις τοῦ Κίσιμου, ἀνέκραξεν ὁ νεαρὸς Χάλσους, ἀρχίζων ἐπὶ τέλους νὰ παίρνη φωτιά. Ποῖος ἤξεύρει πόση δύναμις ὑπάρχει εἰς τὸ ὕδωρ ἐνὸς μόνου μεγάλου ποταμοῦ. Ἡ χρῆσις του δὲν καταναλίσκεται ποτέ. Αὐτὸς ὁ ποταμὸς.

— Ὁ ποταμὸς μας, εἶπεν ὁ Ῥαβάν μειδιῶν.

— Ὁ ποταμὸς αὐτὸς τοῦ ἔθνους, ἀπήντησεν ὁ Χάλσους ἀγρίως. Γιατὶ «ποταμὸς σας». Ἡ Πρόνοια, ἡ Φύσις, ὁ Θεὸς ἔκαμεν αὐτὸν τὸν ποταμὸν, καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους, διὰ κάποιον σκοπὸν. Δὲν ἤξεύρω ποῖον σκοπὸν, ἀλλὰ βεβαίως ὄχι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν.

— Αὐτὸς ὁ ποταμὸς πρέπει νὰ ἐργάζεται ἀπήντησεν ὁ Ῥαβάν, αὐτὸς ὁ ποταμὸς πρέπει νὰ ἐργάζεται διὰ νὰ πληρῶνῃ τὰ ἐξοδὸς του. Ὅλοι πρέπει νὰ ἐργάζονται.

— Καὶ ἡ Πολιτεία τί γίνεται;

— Ἡ Πολιτεία; Ἔως τώρα ἡ Πολιτεία ἦτο μίαν ἐξοικονόμησις. Τὰ πράγματα ἀλλάζουν. Δὲν μᾶς χρησιμεύει τὴν σήμερον ἡ Πολιτεία.

— Ἀλλ' αὐτὸ εἶνε τερατῶδες. Δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὰς ἐργατικὰς τάξεις καθόλου.

— Αὐταὶ αἱ παράλογοι ἀξιῶσεις διὰ τὰς ἐργατικὰς τάξεις ἔχουν ἐμποδίσει τὴν πρόδον τοῦ ἐμπορίου εἰς τὴν χώραν μας, Κάρολε. Τί θὰ πῆ ἐργασία; Ἐργασία εἶνε ἀσυμπύκνω-

τον κεφάλαιον. Τί θὰ πῆ πόλεμος μεταξὺ συμπυκνωμένου κεφαλαίου καὶ ἀσυμπυκνώτου κεφαλαίου; Ἔσεῖς οἱ ἰδεολόγοι δὲν ἔχετε φαντασίαν. Τί ὠφελεῖ νὰ ὁμιλῆ κανεὶς περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου; Ἐρχονται αἱ ἐφευρέσεις καὶ ἀνατρέπουν αὐτὰ τὰ δικαιώματα. Οἱ ἄνθρωποι θέλουν καὶ δὲν θέλουν θὰ συμμορφοθοῦν μὲ τὴν νέαν κατάστασιν τὴν ὁποῖαν δημιουργοῦν αἱ ἐφευρέσεις. Τί μᾶς ἐνδιαφέρει ὁ ἐργάτης, ἀροῦ διὰ τῆς ἐφευρέσεώς μου ἔχομεν ἐργασίαν δωρεάν, ἔχομεν ἐργασίαν τὴν ὁποῖαν μᾶς δίδει δωρεάν καὶ διὰ παντὸς ὁ νόμος τῆς βαρύτητος, ὅπως ἔλεγες ταῖς προάλλαις. Ὁ νόμος τῆς βαρύτητος δὲν θέλει νὰ φύγῃ οὔτε νὰ ἐνδυσθῇ οὔτε νὰ στεγασθῇ. Ὁ ἐργάτης ὅμως θέλει ὅλα αὐτὰ καὶ περισσότερα. Ἄς τον λοιπὸν νὰ πάη, ἢ ἂν θέλῃ ἄς φάγῃ ἀπὸ τὰ χέρια μας. Αὐτοὶ οἱ κύριοι εἰς τοὺς ὁποίους ἐξήγησα τὴν ἰδέαν μου τὸ ἀντελήφθησαν αὐτὸ καὶ ἡ σκέψις τοὺς ἔκαμε νὰ ἰδρῶσουν. Διότι ἔχουν φαντασίαν. Ἐσὺ δὲν ἔχεις, παιδί μου. Ἀντελήφθησαν αὐτὸ ὅπως ἀντελήφθη καὶ ἐγώ. Αὐτὴ ἡ ἐφεύρεσίς μου θὰ μᾶς κάμῃ κυρίους τοῦ ἐργατικοῦ ζητήματος, κυρίους ἀνεξελέγκτους καὶ ἀπολύτους χωρὶς φραγμοὺς ἀπὸ Νομοθεσίας, ἢ ἀπὸ Συντεχνίας. Ὅταν τὸ ἀντελήφθη αὐτὸ καλά, ὅταν ἀντελήφθη ὅτι ἡ πλήρης νομοθετικὴ, καὶ πολιτικὴ καὶ βιομηχανικὴ ζωὴ τῆς χώρας θὰ συγκεντρωθῇ εἰς τὰς χεῖρας μου, ὅταν, λέγω ἀντελήφθη τὸ τοιοῦτον ἡσθάνθη μεγάλην ταπεινοφροσύνην. Ἠσθάνθη ὅτι δὲν εἶμαι τίποτε ἄλλο εἰμὴ ἐν ὄργανον τῆς Θεῆας Προνοίας. Ὅσον ἀπο-

ρᾶ τὸν λαόν, τί ἔχει νὰ φοβηθῆ; Ἡμεῖς θὰ εἶμεθα οἱ φρουροὶ τῆς εὐημερίας του. Εἴμεθα πράκτορες τῆς Θείας Προνοίας καὶ ἀπαιτεῖται μόνον νὰ εἶμεθα ἀρωσιωμένοι εἰς αὐτὸ τὸ καθήκον καὶ ταπεινόφρονες.

Ἄκτις, ἡ μᾶλλον συνορρώσις, ἱερᾶς ἀριλαυτικῆς ἐπεφάνη εἰς τὸ μέτωπον τοῦ Ραβάν. Ὁ Χάλσους ἐκάθητο παρατηρῶν αὐτὸν περιέργως.

— Ἄλλ' ἄς τ' ἀρήσωμεν αὐτά. Ὅπως σοῦ εἶπα θὰ εἶσαι εἰς τὴν Ἐταιρείαν καὶ θὰ σοῦ δόσω καὶ τὴν Σοφίαν. Τώρα εἶνε μερικαὶ λεπτομέρειαι. Θέλω νὰ κατασκευάσω ἓνα ἐργαστήριον εἰς τὴν αὐλήν. Φέρε τὴν μηχανήν σου—τὸ μᾶλλον ὅπου εἶπες ὅτι κατασκευάσες.

— Πότε ἀρχίζωμεν; ἠρώτησεν ὁ Χάλσους, μὲ ἀπλότητα.

— Χρειαζονται χρήματα. Ἔχω τὸ τελευταῖον ὑπόλοιπον τοῦ μισθοῦ μου ἐδῶ εἰς τὴν τσέπην μου.

— Δὲν σοῦ ἔδωκαν κεφάλαιον διὰ ν' ἀρχίσῃς;

— Δὲν ἐτόλμησα νὰ τοὺς ζητήσω.

— Πόσα, λοιπόν, ἔχεις δικά σου;

— Πολὺ ὀλίγα καὶ ὄχι ἀρκετὰ διὰ τὰ οἰκιακὰ τῆς ἐβδομάδος, μολονότι ἡ Λαύρα εἶνε περίφημη εἰς τὸ νὰ καταφέρνῃ ὅλα οἰκονομικὰ καὶ ἀφθονα, πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσω.

— Ἔχω κάτι οἰκονομίας, εἶπεν ὁ Χάλσους, ἡσύχως ὅπως καὶ πρὶν. Πιστεύω μάλιστα ὅτι καὶ ἡ Σοφία ἔχει οἰκονομήσει ἓνα ποσὸν ἀπὸ τοὺς μισθοὺς της. Βλέπεις, λοιπόν, ὅτι ἔχομεν καὶ ἡμεῖς τὰ σχέδιά μας. Ὅσον 400 δολλάρια θέτω εἰς τὴν διάθεσίν σου. Πόσα χρειάζονται διὰ νὰ περάσῃ ἡ

οἰκογένεια αὐτὰς τὰς ὀλίγας ἡμέρας αἰσθητικῆς ἀπαιτοῦνται διὰ νὰ ἀφιερωθῶμεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πειραμάτων;

— Πρέπει νὰ κατασκευάσω μᾶλλον, καὶ αὐτὰ ἀπαιτοῦν χρήματα εἶπεν ὁ Ραβάν. Ὡστε πολὺ καλὰ. Τόσον περισσότερο εὐχάριστον διὰ σὲ νὰ αἰσθάνεσαι ὅτι συνετέλεσες εἰς τὴν ἐναρξιν. Πρόσεχε μόνον νὰ μὴ ἐμπιστευθῆς, λέξιν εἰς κανένα. Ἄν θέλῃς νὰ γίνῃς γαμβρός μου πρέπει νὰ εἶσαι πιστός καὶ ἀρωσιωμένος εἰς τὰς ιδέας μου. Μία ἀπὸ τὰς ιδέας μου εἶνε ὅτι κάθε ἄνθρωπος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐξουσιάσῃ πᾶν ὅ,τι ἀρπάξῃ.

— Κύριε Ραβάν, γνωρίζεις τί σημαίνει σοσιαλισμός; ἠρώτησεν ὁ Χάλσους αἰφνιδίως.

— Ὅχι πολὺ. Τί μοῦ χρησιμεύει;

— Ἐπάρχει ἓνας Σύνδεσμος ἡ Ἐνωσις ἡ Ἀδελφότης δὲν ἠξεύρω πῶς θές τὴν ὀνομάσῃς.

— Ἔχω ἀκούσει.

— Γίνονται ὁμιλίαι εἰς τὴν αἴθουσαν. Ἔχω παρευρεθεῖ πολλάκις, ἄλλοτε ὡς ἀκροατῆς καὶ ἄλλοτε ὡς ὁμιλητῆς. Ἐρχονται ὁμιληταὶ καὶ ἀπὸ ἄλλα μέρη. Ἀπὸ τὸ Μιλβώκη, ἀπὸ τὴν Νέα Ἰόρκη ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν Βύρβωπη. Καὶ θέλω νὰ σοῦ πῶ ὅτι εἶνε ἀξιοθαύμαστον πόσον λαμπρὰ ὁμιλοῦν πολλάκις νεαροὶ ἐργάται, ὅπου δὲν θὰ τὸ πιστεύσῃς ὅτι αὐτοὶ οἱ πτωχορορεμένοι καὶ ἀπένταροι ἔχουν εἰς τὸ κεφάλι των τόσον ἀρτίας ιδέας.

— Εἶνε ἀπένταροι καὶ πτωχοφορεμένοι καὶ δι' αὐτὸ θέλουν νὰ πάρουν τὰ χρήματα τὰ ὅποια ἡμεῖς οἱ ὅποιοι ἀληθῆς καὶ κάμνομεν πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς χώρας. Ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸ ση-

μειώσης καλὰ ὅτι θὰ παραιτηθῆς ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀδελφότητα ὅταν ἀρχίσωμεν ἐργασίας. Ἄφες τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου κατὰ μέρος. Ἡ δουλειά μας τώρα εἶνε νὰ βάλωμεν εἰς ἐνέργειαν αὐτὸ τὸ ἐργαστήρι.

Ὁ Χάλσους τὸν ἐκύτταξεν ἐννεὸς καὶ ἔπαυσε πλέον νὰ σχολιάζῃ ἢ νὰ συζητῇ. Ὁ Ρ'αβάν πλήρης τοῦ πεισματος τῆς αὐτοπεποιθήσεως ἠγέρθη ὀρθίως, σχεδὸν δὲ ἐλησμόνησε τὴν ὑπαρξιν τοῦ Χάλσου. Ἐξέτεινε τοὺς βραχίονας ὡσανεὶ παρῶτρυνε πλήθη. Ἰλκυὸν δὲ καὶ γενναῖον μειδίαμα ἐξηπλώθη ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας του, μειδίαμα δεικνύον ὅτι ἦτο εὐχαριστημένος μὲ τὸν ἑαυτόν του, μὲ τὰς προσδοκίας του, μὲ τὰ κατορθώματά του.

— Ἐπρεπε, Κάρολε νὰ ἦσουν ἐκεῖ ὅταν ὠμιλοῦσα τοῦ γέρου Στάνδλεϋ καὶ τοῦ συνεταίρου του, τοῦ Ἀκερμαν. Ἦτο ἡ μεγάλη ἡμέρα τοῦ βίου μου.

— Ἡ μεγάλη ἡμέρα; εἶπεν ὁ Χάλσου ἡμιψιθυρίζων. Δὲν ἤξεύρομεν τί ἐπιφυλάσσει τὸ μέλλον.

— Καλὰ λές! Ὅταν ἄνθρωπος μὲ μυαλὸ καὶ δρᾶσιν ἀρχίζῃ δὲν ἤξεύρομεν ποῦ δὲν θὰ φθάσῃ, ἢ τί δὲν θὰ πράξῃ. Μάλιστα. Αὐτὸ εἶναι τρομερὰ ἀλήθεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 6.

Ἰὼς τὴν αὐλὴν τοῦ οἰκίσκου τοῦ Ρ'αβάν, αὐτὸς καὶ ὁ μέλλον γαμβρός του ἐξετέλουν τώρα πειράματα τῶν ὁποίων ἡ ἐκβασίς προεμαντεύετο ὡς παγκόσμιος μεταμόρφωσις τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. Ἰπαναστάσεις εἰς τὴν Ἰπιστήμην καὶ εἰς τὰς ἰδέας συνέβησαν καὶ ὁμοῦς ἡ ἀνθρωπότης οὐδέ-

ποτε συνεταράχθη τόσον ἀπὸ μίαν τοιαύτην ἐπαναστάσιν, ὅσον ἀπὸ τὰς πολιτικὰς Ἰπαναστάσεις. Ὅμιλεῖ ὀλίγας ἡμέρας διὰ τὸ νέον θαῦμα καὶ κατόπιν τὸ συνειθίζει ὡς νὰ τὸ εἶχεν ἀνέκαθεν ὡς καὶ πράγματι τὸ εἶχεν μόνον ὅτι δὲν τὸ ἀντελαμβάνετο. Ἡ ἄμεσος ὁμοῦς ἐκβασίς τῶν πειραμάτων τοῦ Ρ'αβάν καὶ τοῦ Χάλσου, ἐν περιπτώσει ἐπιτυχίας, θὰ ἦτο τὸ νὰ ἐξαχθῇ ὁ Ρ'αβάν ἀπὸ μίαν δύσκολον θέσιν. Διότι ἂν καὶ ὁ Ρ'αβάν κατὰ τὸν συνήθη καὶ τετριμμένον τρόπον τῶν ἀνθρώπων, προσέλαβεν ὡς ἰδικὴν του ἰδέαν, ἅπαξ τὴν διέκρινεν, ἐντούτοις ἔπραξε τοῦτο μὲ κάποιαν ἀμέλειαν διότι ἐλησμόνησε ὅτι ἡ ἰδέα ἐστερεῖτο ἀκόμη πολλὰ στοιχεῖα ὡς ὀριστικὴ ἐμπορικὴ διατύπωσις.

Ὁ Ρ'αβάν ὡς ἀληθῶς εἶπεν, δὲν εἶχε χρήματα εἰμὴ τὰ 147 δολλάρια τοῦ τελευταίου μηνός. Διὰ τὰς οἰκιακὰς ἀνάγκας αὐτὸ τὸ ποσὸν ἦτο ἀπαραίτητον. Ὅσον οἰκονόμος καὶ ἂν ἦτο ἡ Λαύρα δὲν κατώρθωνε τὸ ἰσοζύγιον ὥστε τὰ 100 δολλάρια τοῦ Χάλσου εἶχαν διὰ τὸν Ρ'αβάν ὅσην σπουδαιότητα εἶχε καὶ ἡ ἀρχικὴ ἰδέα τοῦ Χάλσου τοῦ ὁποίου τοιουτοτρόπως ὁ Ρ'αβάν οἰκειοποιήθη καὶ τὰς οἰκονομίας ὅπως καὶ τὴν ἰδέαν.

Οἱ δύο ἄνδρες ἠγόρασαν πλεῖστα δέματα σύρματος, καὶ ἄλλα χρειώδη, ἐκ τῶν ὁποίων κατεσκεύασαν διαφόρους μηχανὰς ποικίλων σχημάτων καὶ μορφῶν. Προέβησαν δὲ εἰς παντοῖα πειράματα τῶν ὁποίων ἀνάλυσιν ἐνταῦθα δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ γίνῃ. Ὁ Χάλσους εἰργάζετο ὡς ὁ Ἰακώβ διὰ τὴν Ρ'αχήλ, διότι ἐγνώριζε πολὺ καλὰ ὅτι

ἡ ἰδέα του ἦτο τὸ τίμημα διὰ τὴν χεῖρα τῆς Σοφίας. Ὁ Ἰ'αβάν ἀπλῶς παρηκολούθει τὴν ἐργασίαν συνοφρυσχωρίς νὰ κάμῃ τίποτε ζωτικὸν διότι δὲν εἶχε τὴν μηχανικὴν μόρφωσιν τοῦ Χάλσου. Ὁ Χάλσους δὲν ἤλπιζε τίποτε πρακτικὸν ἀπὸ τὴν ἐκβάσιν τῶν πειραμάτων. Ὁ Ἰ'αβάν ὅμως ἦτο πλήρης βεβαιότητος περὶ τῆς ἐπιτυχοῦς ἐκβάσεως.

Ἐπιτέλους μετὰ ἐργασίαν ἀρκετῶν ἐβδομάδων, οἱ δύο ἄνδρες ἐξεπρόβαλαν ἀπὸ τὸ μικρὸν ἐργαστήριον μὲ μίαν μικρὰν μηχανὴν τὴν ὁποίαν ἔφεραν ἐντὸς τῆς οἰκίας καὶ τὴν ἐτοποθέτησαν κατασκευτικῶς ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ἡ μικρὰ αὐτὴ μηχανὴ ἔμελλε νὰ φέρῃ μεγάλα πράγματα. Ἡ νεοφανῆς καὶ μυστηριώδης αὐτὴ μηχανή, ἔχουσα ὑαλίνην λάγηνον ὑποκάτωθεν, πολλοὺς τροχίσκους, παντοειδεῖς συρματίνους ἔλικας καὶ περιέργους μεταλλίνους δακτύλους, κατεσκευάσθη ἀντὶ μεγάλης δαπάνης, καὶ μεγάλης θυσίας. Καὶ τὰ 400 δολλάρια τοῦ Χάλσου καὶ αἱ οἰκονομίαι τῆς Σοφίας εἶχον ἐξατμισθῆ, πρὸ πολλοῦ, καὶ ἂν κρίνῃ κανεὶς ἀπὸ τὴν ἀναιμίαν τῆς Λαύρας καὶ τῆς Σοφίας, πείνα καὶ νυκτερινὴ ἐργασία συνεπλήρωσαν τὰς ὑπολειπομένας δαπάνας τῆς μηχανῆς. Περιεκύκλωσαν τὸ μυστηριώδες τοῦτο σύνολον μεταλλίνων ὀργάνων αἱ δύο γυναῖκες καὶ οἱ δύο ἄνδρες. Ἐκ τῶν δύο ἀνδρῶν ὁ Ἰ'αβάν ἦτο βέβαιος ὅτι ἐκ τῆς μηχανῆς ἐκείνης ἔμελλε νὰ προέλθουν ἀτελείωτα ἑκατομμύρια. Ὁ Χάλσους δὲν ἐπερίμενε τίποτε ἀπὸ αὐτά. Ἰ'περίμενε τὴν Σοφίαν. Ἐκ τῶν δύο γυναικῶν ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἀμφέβαλλεν,

ἐσιώπων καὶ αἱ δύο. Ὁ Χάλσους ἐτύλιξε τὴν μηχανὴν εἰς μίαν ἐφημερίδα καὶ οἱ δύο ἄνδρες ἀνέβησαν εἰς τὸ τραίμ καὶ διευθύνθησαν εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Σιδηροδρόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 7

Ὁ διευθυντής, εἰδοποιηθεὶς τηλεφωνικῶς ἀπὸ τὸν Ἰ'αβάν ἤλθε ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν ὁ ἴδιος, πολὺ ἀρελῶς καὶ ὡς νὰ ἔκαμνε πάντοτε αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν πρᾶξιν. Οἱ τρεῖς ἄνδρες ἐκάθησαν παρὰ μίαν τράπεζαν καὶ ὁ διευθυντής πιέσας ἠλεκτρικὸν κομβίον διέταξε νὰ προσκληθῆ ὁ κ. Ἰ'αβάν, γενικὸς διοικητὴς τῆς κινήσεως. Ἰ'λχον ἀπογοητευθῆ ἕνεκα τῆς μεγάλης βραδύτητος καὶ μάλιστα ἠγανάκτου ὅτι ἐπίστευσαν τὰς οὐτοπίας τοῦ Ἰ'αβάν. Ἰ'τί δὲ μᾶλλον ἀηδίασαν ὅταν εἶδαν τὴν μηχανὴν τυλιγμένην εἰς τὴν ἐφημερίδα. Ἰ'στρεψε πρὸς τὸν Ἰ'αβάν ἀγρίως συνοφρυσ, ὁ δὲ Ἰωάννης Ἰ'αβάν, χωρὶς νὰ βγάλλῃ τὸ καπέλλο του, τὸν ἀντεκύτταξε μὲ τὴν αὐτὴν ἀγρίαν συνοφρῦωσιν.

Ὁ Χάλσους νευρικῶς ἀνήρρεσε τὴν ἐφημερίδα καὶ ἀπεκάλυψε τὸ ἀλλόκοτον αὐτὸ μηχανήμα τὸ ὁποῖον δὲν ὠμοιάζε μὲ τίποτε εἰς τὸν κόσμον. Οἱ τέσσαρες τότε παρετήρουν γαληνιαίως, ἠρέμως, περιέργως, αὐτὴν τὴν μηχανὴν ἢ ὁποία κατὰ τὴν πεποίθησιν ἑνὸς ἀνθρώπου ἦτο προωρισμένη νὰ διπλασιάσῃ τὴν ἡμέραν τοῦ ἐργάτου, νὰ ἐλαττώσῃ εἰς τὸ ἥμισυ τὸν γῦρον τοῦ κόσμου, νὰ δημιουργῆ καὶ συντρίβῃ περιουσίας. Ὁ διευθυντής ἤρχισε ν' ἀστείζηται, ὁ δὲ γενικὸς διοικητὴς τῆς Κινήσεως ἐδήλωσεν ὅτι τὸ μηχανήμα

εἶνε γελοιωδῶς μικρὸν καὶ ἀνεπαρκές.

Ὁ Ραβάν δὲν ἐμειδίασεν. Ἰξήκω-
λούθει σύνοργος. Ὁ Χάλσος σιωπη-
ρῶς ἐκλεχθεὶς εἰσηγητῆς ἤρχισε νὰ
ὀμιλῇ πρὸς τὸν διευθυντὴν πρὸς τὸν
ὁποῖον ἠσθάνετο κάποιον νευρικὸν τρό-
μον.

— Ἰθέσαμεν τὸν δεκτῆρα μας ἐν
ἀρμονίᾳ μετὰ τὸν ἠλεκτρισμὸν τοῦ κτι-
ρίου τούτου κύριε Στάνδλεϋ, ἤρχισεν
ἐπὶ τέλους λέγων.

Χωρὶς ἄλλο οἱ μεγαστάνες ἐστρεψαν
περιρρονητικὸν βλέμμα πρὸς τὸν Χάλ-
σον διὰ τὴν τόλμην του, ἠτένισαν δὲ
εἰς τὸν Ραβάν.

— Ἰλησμόνησα νὰ σᾶς εἶπω, κύ-
ριοι, εἶπεν ὁ Ραβάν μετὰ εὐρεΐαν χει-
ρονομίαν ὅτι ὁ κ. Χάλσος συνειργά-
σθη μαζί μου διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς
μηχανῆς καὶ μετὰ ἐβοήθησεν εἰς ὅλας
τὰς λεπτομερείας. Ὡστε ἔμπορεῖ πολὺ
καλὰ νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ιδέαν μου.

Ὁ Χάλσος τότε ἐξηκολούθησε.

— Καὶ τώρα βλέπετε πολὺ καλὰ
ἐνωπιὸν σας ἐπὶ τῆς τραπέζης ταύτης,
ὅτι ἡ μηχανὴ δὲν εἶνε συνδεδεμένη μετὰ
τίποτε ἀπολύτως. Δὲν ὑπάρχει οὔτε
σύρμα, οὔτε τίποτε συνδέον αὐτὴν μετὰ
οἰονδήποτε μέρος. Ἦώρα λοιπὸν ὑποθέ-
σωμεν ὅτι μεταδίδομεν εἰς ἐκεῖνον τὸν
ἠλεκτρικὸν ἀνεμιστῆρα τὸ ρεῦμα τὸ
ὁποῖον κατωρθώσαμεν νὰ ἐξάξωμεν
ἀπὸ τὸν ἀέρα, τὸ ἀναπόφευκτον συμ-
πέρασμα θὰ εἶνε ὅτι ὁ δεκτῆρ μας εἶνε
ἐπιτυχής.

Ἦσυχία ἐπεκράτει εἰς τὸ δωμάτιον.

— Ὁ δεκτῆρ αὐτὸς εἶνε τρομερὰ
δυνατός, ἐξηκολούθησεν ὁ Χάλσος, δι-
ότι δι' ἀπλῆς μεταδόσεως ρεύματος
ἔμπορῶ νὰ διασπᾶσω καὶ συντριψῶ

τὸν ἀνεμιστῆρα ἐκεῖνον· ὁ Χάλσος ὠ-
μίλει πολὺ ἡρέμως. Μολαταῦτα αἱ
χεῖρες τοῦ διευθυντοῦ ἐφαίνοντο ἐλα-
φρῶς τρέμουσαι. Ἡ ἐξαγρίωσις ἐφυ-
γεν ἀπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ Γενικοῦ Δι-
οικητοῦ τῆς Κινήσεως ὁ ὁποῖος ἐντού-
τοις εἶπεν μετὰ τόνον αὐστηρόν.

— Αἱ λοιπὸν γιατί δὲν τὸν διασπᾶς;

— Ἔχει καλῶς, εἶπεν ὁ Χάλσος
ἡσυχῶς. Ἀλλὰ πρῶτον νομίζω πρέ-
πει νὰ ἐξηγήσω ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς θε-
μελιώδους ιδέας ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρί-
ζεται ἡ ὅλη διατύπωσις. Βλέπετε αὐ-
τὸ τὸ τραπέζι ἐκεῖ πέρα—τὸ θεωροῦ-
μεν ἀκίνητον. Καὶ ὅμως εἶνε πλήρες
κινήσεως, τὸσφ τρομερὰ ταχείας ὥστε
δὲν τὴν αἰσθανόμεθα. Αὐτὸς ὁ τοῖχος
ἐκεῖ δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο εἰμὴ διηνεκῆς
σειρὰ δονήσεων, ἀσυλλήπτου ταχύτη-
τος. Μᾶς περιστοιχεῖ διηνεκῶς δρά-
σις, δύναμις, ἐνέργεια, κίνησις. Κύ-
ριοι, ἡ ιδέα μας ἦτο νὰ ζεῦξωμεν τὴν
ἀέννητον κίνησιν τῶν μορίων τῆς ὕλης.
Ἄπαξ κατορθώσαμεν αὐτό, εἶνε πρό-
δηλον ὅτι ἠνοιξαμεν τὴν ἀνεξάντλη-
τον δεξαμενὴν τῆς δυνάμεως τοῦ Σύμ-
παντος.

Ὁ διευθυντῆς τοῦ σιδηροδρομικοῦ
συμπλέγματος ἐγεινεν ὠχρότερος ἀλλὰ
ἐνευσε νουνεχῶς καὶ ὁ Χάλσος ἐξηκο-
λούθησε.

— Αὐτὸς ὁ μικρὸς δεκτῆρ, κύριοι,
ἔμπορεῖ νὰ σταματήσῃ τὴν ἐλευθέραν
ροπὴν τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, τῆς δυνάμεως,
τῆς δράσεως (ὅπως δὴποτε καὶ ἂν ὀνο-
μάσετε τὸ πρᾶγμα) ἡ ὁποία εὐρίσκεται
εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἡ ὁποία ἔμπορεῖ νὰ
πολλαπλασιασθῇ καὶ διαδιδασθῇ διὰ
τοῦ ἀέρος. Διατί καὶ πῶς συμβαίνει
αὐτὸ δὲν γνωρίζω. Κανείς δὲν γνωρί-

ζει τί εἶνε ἡ μαγνητικὴ βελόνη ἀλλ' αὐτὸ δὲν μᾶς ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ κάμνωμεν χρῆσιν αὐτῆς. Δὲν μᾶς παραμέλει τί εἶνε ἓνα πρᾶγμα ἀφοῦ ἡμποροῦμεν νὰ τὸ χρησιμοποιοῦμεν.

— Καθόλου, ἐγρύλλιξεν ὁ Γενικός Διοικητὴς τῆς Κινήσεως. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα εἶνε, ἡμποροῦμεν; Διατί δὲν προχωρεῖς, μὲ τὸν ἀνεμιστήρα;

Ὁ Χάλσους ἐστηκόθη καὶ διευθύνθη πρὸς τὸν ἠλεκτρικὸν ἀνεμιστήρα ὁ ὁποῖος ἦτο τοποθετημένος εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ δωματίου. Ἰκοῦσε τεμάχιον τοῦ σύρματος εἰς τρόπον ὥστε ὁ ἀνεμιστήρ ἔμεινεν ἐλεύθερος καὶ ἀσύνδετος ἐπὶ τῆς βάσεώς του. Κατόπιν τὸ ἀποκοπὲν τεμάχιον τοῦ σύρματος τὸ προσεκόλλησεν εἰς τὸν ἀνεμιστήρα καὶ κατόπιν εἰς τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης μὸδέλο.

— Ἢὰ ἐννοήσετε ἴσως κύριοι, εἶπεν ἀφοῦ ἐτελείωσε τὴν ἐργασίαν ταύτην καὶ ἐσταμάτησε τὸν δάκτυλόν του ὑπεράνω ἐνὸς μοχλίσκου παρὰ τὸν δεκτῆρα, ὅτι εἶνε ὡραία ἡ ἰδέα ἡ ὁποία ὑπολανθάνει εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν διασκευήν. Λι δυνάμεις αἱ ὁποῖαι διαθέσονται διὰ τοῦ δεκτῆρος τούτου δὲν ἀπαυδοῦν. Ἡ ἐργασία εἶνε, οὕτως εἰπεῖν, ἡ χαρὰ των καὶ ἡ τέρψις των ὅπως τοιαύτη ἔπρεπε πάντοτε νὰ εἶνε ἡ ἐργασία ὑπ' οἰασδῆποτε συνθήκας.

Ὁ κ. Γ'αβάν καὶ ἐγὼ εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον διαφωνοῦμεν ὀλίγον, ἐξηκολούθησε λέγων μὲ μειδίαμα, καὶ κρατῶν ἀκόμη τὸν δάκτυλον ὑπεράνω τοῦ μοχλίσκου. Ἐγὼ ἀποβλέπω εἰς τὸ νὰ μεταμορφώσω τὸν ἐργάτην ἀπὸ ἄψυχον ἀντικείμενον ὁποῦ εἶνε εἰς ἀνθρώπινον

ὄν, ὥστε ἡ ἐργασία νὰ τοῦ εἶνε χαρὰ καὶ τέρψις, ὄχι φόβος καὶ τρόμος.

— Λι λοιπόν, τότε, δὲν τὴν θέλομεν τὴν ἐφεύρεσί σου ἐγρύλλιξεν ὁ διευθυντής, ἀσθενῶς προσπαθῶν νὰ καταφέρῃ ἓνα ἀστεῖον. Μὲ τὸν κ. Γ'αβάν εἶχαμε μείνει σύμφωνα ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς θὰ ἦτο ὅλως ἀντίθετον.

Αἰφνης ὅλοι οἱ παρόντες ἀπεμακρύνθησαν βιαίως ἀπὸ τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης μηχανήμα. Ἰκούσθη βόμβος βραδέως αὐξάνων καὶ σειρά ἰσχυροτάτων κυανῶν σπινθήρων ἐπεράνη εἰς τὰ ὀδοντωτὰ σημεῖα. Οἱ βραχίονες τοῦ ἀνεμιστήρος ἤρχισαν νὰ περιστρέφονται μὲ ταχύτητα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον αὐξάνουσιν. Τόσον μεγάλη ἦτο ἡ ταχύτης ὥστε μετ' ὀλίγον οὔτε ἤκουοντο οὔτε ἐφαίνοντο. Κατόπιν ἀφοῦ ὁ ἀνεμιστήρ ἐγένεν ἀόρατος καὶ σιωπηλὸς ὡς ἐκ τῆς τρομερᾶς περιστροφικῆς κινήσεως, ἐπηκολούθησε κρότος.

Ὁ ἀνεμιστήρ δὲν ὑπῆρχε πλέον. Μόνον τεμάχια μετάλλου ἐτάφησαν εἰς τοὺς τοίχους καὶ εἰς τὸ πάτωμα. Ὁ Ἰωάννης Γ'αβάν ἀπέμαξε τὸ αἷμα ἀπὸ πληγῆν ἐπενεχθεῖσαν εἰς τὴν παρειάν του ἐκ τεμαχίου ἐκσφενδονισθέντος ἀπὸ τὸν διασπασθέντα ἀνεμιστήρα. Κανείς δὲν εἶπε λέξιν· τὸ πρᾶγμα ὡμίλει ἀπ' ἑαυτοῦ καὶ ἦτο τόσον ἀπλοῦν.

— Ἢθελήσατε νὰ ἴδετε τί θὰ ἐκάμνε τὸ μηχανήμα μου, εἶπεν ὁ Χάλσους ξηρῶς. Ἡ δύναμις ὡς βλέπετε ἐκεῖ εἶνε ὅσην θέλετε καὶ ὁπόταν τὴν θέλετε. Καὶ εἶδετε ὅτι δὲν ἐνεφανίσθη διὰ σύρματος. Ἀπλῶς διεβιδάσθη ἀπὸ τὸν δεκτῆρα. Ὁ ἀνεμιστήρ διεσπάρθη, ἀλλ' ὁ δεκτῆρ εἶνε ἀκριβῶς ὅπως ἦτο.

Ἄϊ λοιπόν, δὲν σᾶς φαίνεται ὅτι ἔχομεν λύσει μερικὰ ζητήματα;

(Ὁ Στάνδλεϋ ὠχρὸς ἐκάθητο μὲ τὸ στόμα ἀνοικτὸν ὡσεὶ ἀσθμαίνων.

— Μὰ αὐτὸ εἶνε—εἶνε ἐπὶ—ἐπικίνδυνον! εἶπε. Ἰῆνε διάβολος! Νὰ δὲς ἐκεῖ! καὶ ἔδειξε τὸ αἷμα εἰς τὴν παρειὰν τοῦ Ἰ'αβάν. (Ὁ Ἰ'αβάν ἔμενε σιωπῶν).

— Τὸ παρὸν μηχανήμα εἶνε μικρὸν εἶπεν ὁ Χάλσους καὶ χρησιμεύει μόνον εἰς ἓνα σκοπὸν—εἰς τὸ ν' ἀποδείξῃ ὅτι δι' αὐτοῦ ἀναπτύσσεται ἡ δύναμις περὶ τῆς ἑποίας ὠμιλήσαμεν.

Ἰλλοὶ ἦσαν σιωπηλοὶ διὰ κάμποσα λεπτά. (Ὁ Στάνδλεϋ ἐπὶ τέλους ἐπῆρε μὲ βαθειὰ ἀναπνοή καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ἄκερμαν.

— Ἰὴ γλυτώσαμε, τί λὲς Ἰ'ιάκουμ;

— Φαίνεται δυνατὸ εἶπεν οὗτος παίρνων βαθεῖαν ἀναπνοήν· ὁ διευθυντῆς ἔστρεψε ταραγμένον βλέμμα πρὸς τὸν Ἰ'αβάν.

— Κύριε Ἰ'αβάν, τοῦ εἶπε, ἀναφορικῶς πρὸς ὅσα ἐλέγαμεν, πρέπει νὰ σημειώσῃς ὅτι ἡμεῖς δὲν συνειθίζομεν νὰ δίδωμεν τὴν μερίδα τοῦ λέοντος εἰς κανένα.

— Ὅπως σᾶς συμφέρει, εἶπεν ὁ Ἰωάννης Ἰ'αβάν μειδιῶν.

— Ἀλλὰ εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν, ὅπως σοῦ εἶπα εὐθύς ἐξ ἀρχῆς, δὲν θὰ φιλολογήσωμεν. Ἀἴρνης ἀνεχαιτίσθη ἀπὸ τὸν δρόμον τὸν ὁποῖον ἄρχισαν νὰ παίρνουν αἱ δηλώσεις του, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε ν' ἀλλάξῃ ἐντελῶς μέτωπον καὶ εἶπε.

— Πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν ἐργασίαν ἀμέσως. Μὴ—μήπως, κύριε Ἰ'αβάν

ἔχετε πρὸς τὸ παρὸν ἀνάγκην χρημάτων—προσωπικῶς;

— (Ὁχι, ἀπήντησεν ὁ Ἰ'αβάν ἡσύχως—Ἀνάγκην χρημάτων δὲν ἔχω. Ὅταν συμπληρωθῇ ἡ ὀργάνωσις, καὶ ἀρχίσω τὰ καθήκοντά μου ὡς διοικητῆς τῆς Ἰ'ταιρείας, εὐχαρίστως θὰ ἐγγραφῶ ὡς ἀποδέκτης ἀπολαυῶν, ἐννοεῖται. Πρέπει νὰ προσθέσω τώρα ὅτι ἐννοῶ ὁ κ. Χάλσους νὰ εἶνε γενικὸς διαχειριστῆς μου εἰς τὸ μηχανικὸν τμήμα.

— Ἀναφορικῶς διὰ μισθοῦς—εἶπεν ὁ διευθυντῆς, διστάζων, νομίζω ὅτι ἡμποροῦμεν ἐκ τοῦ προχείρου νὰ καταστρώσωμεν κάτι—

— (Ὁ μισθὸς ὁ ἰδικὸς μου, θὰ εἶνε 100.000 δολλάρια τὸ ἔτος, εἶπεν ὁ κ. Ἰ'αβάν ἡσύχως. Καὶ δὲν φρονῶ ὅτι ἡμποροῦμεν νὰ προσφέρωμεν εἰς τὸν κ. Χάλσους ὀλιγώτερον τῶν 5.000 δολλαρίων τὸ ἔτος· φρονεῖτε σεῖς κύριοι;

— Ἰ'ἔχω εἰς τὸν καιρὸ μου δεχθῆναι μικρότερον μισθόν, εἶπεν ὁ Ἄκερμαν ξηρῶς.

— Δὲν εἶνε γιὰ συζήτησιν αὐτά, ἄς λείψουν αὐτά, εἶνε μικροπράγματα, εἶπεν ὁ διευθυντῆς μειλιχίως. Θὰ γίνῃ ὅπως ὑπέδειξεν ὁ κ. Ἰ'αβάν.

— Καλὰ, εἶπεν ὁ Ἄκερμαν, αὔριον θὰ προβῶμεν εἰς τὰς ἀναγκαίας συμβολαιογραφικὰς πράξεις.

(Ὁ Χάλσους ἔψαξε γιὰ τὴν ἐφημερίδα του, ἐτύλιξε μὲ αὐτὴν τὴν μηχανήν καὶ δειλὸς καὶ ζαρωμένος ἐκίνησε πρὸς τὴν θύραν. Ἦτο ὁ ἀτυχέστερος ὄλων.

Ἰ'ηρήθη τὴν κυριότητα τῆς ιδέας του, δημοσίᾳ παραιτηθεὶς τοιοῦτου δικαιώματος. (Ὁ Ἰ'αβάν ἐλάμβανε 100.000 δολλάρια τὸ ἔτος, αὐτὸς δὲ μόνον

τὸ εἰκοστὸν τοῦ ποσοῦ τούτου. Ποῦ καὶ πῶς ἦτο ὁ Ἰ'αβάν εἰκοσαπλασίας ἀξί-
ας, ἐνῶ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ὁ Χάλ-
σους ἦτο ὁ πατήρ τῆς ἰδέας; Ἀλλὰ
τί σημαίνει; πέντε χιλιάδες δολλάρια
τὸ χρόνο καὶ τὴν Σοφίαν! Ὅτι περισσό-
τερα ἤμποροῦσε ἓνας ἄνθρωπος νὰ ἐπι-
θυμήσῃ; Ἐξαναγκάσε τὸν ἑαυτόν του
νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἦτο ἀναξιοπρεπὲς νὰ
λεπτολογῇ τὰς ζητήματα ἀγάπης.

Ὅταν ὁ Χάλσους καὶ ὁ Ἰ'αβάν ἦσαν
καθ' ὁδὸν ἐπιστρέφοντες οἴκαδε, δὲν
ὠμίλουν προσῶς, μόνον ὅταν ἔστρεψαν
μίαν γωνίαν, — ὁ Ἰ'αβάν εἶπεν εἰς τὸν
μέλλοντα γαμβρόν του.

— Ξέρεις; φαγητὸν δὲν ἔχει σήμερα
ἡ Λαύρα. Ἰτελείωσαν τὰ λεπτά, ἐγὼ
δὲ δὲν ἔχω πεντάρια. Καὶ σάν νὰ πεινῶ
λιγάκι. Ἴχεις λεπτὰ νὰ πάμε σὲ κα-
νένα μαγέρικο;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 8

(1) Χάλσους δὲν ἦτο ἕκτακτος προσω-
πικότης, ἀλλ' ἦτο νέος καὶ εὐειδῆς
καὶ εὐσωμος. Ἦτο εὐχαριστημένος
μὲ τὴν τύχην του, ὡς εἶπομεν καὶ δὲν
ἐσκέπτετο ἄλλο τι εἰμὴ τὴν Σοφίαν.

(2) Ἰ'αβάν ἦτο μεσόκοπος πλέον· τὰ
θὲλγητρα τῆς νεότητος δι' αὐτὸν πα-
ρῆλθον. Ἢ ἦτο περίεργον ἐὰν βλέμμα
νεάνιδος συνέβαινε νὰ πέσῃ ἐπ' αὐτοῦ,
καὶ ἂν ὁ Ἰ'αβάν δεχόμενος αὐτὸ παρε-
νέβαινε τὴν ὀφειλομένην εἰς τὴν σύζυ-
γὸν του ἀφοσίωσιν, ποίος ἤμπορεῖ νὰ
κρίνῃ; Ἢ ἂν ὁμοῦς ἤξευραν αἱ τόσαι νε-
άνιδες αἱ ὁποῖαι τὸν συνήντων χωρὶς
νὰ τὸν παρατηρήσουν, ὅτι ἤμποροῦσεν
ὁ Ἰ'αβάν μᾶλλον νὰ ἀγοράσῃ διὰ
τοῦ χρυσοῦ του τὰς ἀφοσιώσεις των,
ἴσως δὲ τέλος καὶ τὰς ἐξαπατήσεις

των, πόσον προσεκτικώτεροι θὰ ἦσαν!
Ἢ τὰ βλέμματά των ἀντιθέτως ἦσαν θα-
φιλῆ πρὸς τὸν νεαρόν Χάλσους, ἀπὸ τοῦ
ὁποῦ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐλπίσουν
τίποτε. Οὔτε εἰς χρήματα ἐδράζοντο
οἱ σταχασμοὶ τοῦ Χάλσου οὔτε εἰς θέλ-
γητρα ἄλλων γυναικῶν εἰμὴ τῆς Σο-
φίας.

Ἢ τὸ δολλάριον τὸ ὁποῖον ἐπλήρωσε
διὰ τὸ φαγητὸν τοῦ Ἰ'αβάν, καὶ τοῦ
ὁποῦ αὐτὸς δὲν ἔλαβε μέρος, ἦτο τὸ
τελευταῖον δολλάριον τοῦ τελευταίου
μισθοῦ του.

Ὅταν τὸν εἶδεν ἡ Σοφία ἐπιστρέ-
φοντα, ἦτο πλήρης τρυφερότητος καὶ
χαρᾶς. Ἀνεπαισθήτως αἱ χεῖρες των
περιεπλέχθησαν εἰς ἀλλήλας, ἐνῶ
ὄλοι ἐπήγαιναν εἰς τὴν αἴθουσαν. Ἢ
κυρία Ἰ'αβάν ἀντελήφθη εἰς τὸ βλέμμα
τοῦ Χάλσου ἰδιαιτέρον φῶς ἐκείνην τὴν
ἡμέραν. Ἢ βλεπε κάτι τι εἰς τὴν ἐκ-
φρασίν του τὸ ὁποῖον τῆς ἔλεγε περὶ
θριάμβου καὶ νίκης. Ἢ κυρία Ἰ'αβάν
ἦτο ἰσχνή, καταβεβλημένη ἀπὸ πι-
κρίαν καὶ βάσανα σοβαρά. Ἢ μαλλιά
τῆς ἤρχισαν ν' ἀσπρίζουν παρὰ τοὺς
κροτάρους, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς περιεστοι-
χοῦντο ἀπὸ σκοτεινὴν στεφάνην καὶ
ἦσαν βαθουλωμένοι. Ἢ ἰσθάνετο ὅτι ὁ
Χάλσους ἦτο καλὸς διὰ τὴν Σοφίαν καὶ
ἦτο εὐχαριστημένη.

Ἢ ἐνῶ ἐκάθητο ἡ Λαύρα εἰς τὸ ἀπέ-
ναντι μέρος τοῦ ὀωματίου, κάποιον ἀν-
τικείμενον ἔπεσεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς.
(1) Χάλσους τὸ εἶδε, ἀλλὰ δὲν διέ-
κρινε τί ἦτο. Συγχρόνως εἶδεν ὅτι τὰ
δάκτυλα τῆς Σοφίας ἦσαν μαῦρα καὶ
τραχέα. Ἢ κύτταξε τότε τὰ δάκτυλα
τῆς Λαύρας καὶ εἶδεν ὅτι εἶχον τὴν
ἐπίδρασιν τῆς πολλῆς ἐργασίας, μαῦρα

δὲ καὶ τραχέα, ὡς τὰ τῆς Σοφίας.

— Ἡ Σοφία δὲν πρέπει πλέον νὰ ἐργάζεται, εἶπε λαμβάνων εἰς τὰς χεῖρας του τὰ δάκτυλά της καὶ σφίγγων αὐτὰ μὲ στοργήν. Κατόπιν στρέφει πρὸς τὴν Σοφίαν.

— Ἀλλὰ δὲν μοῦ δὲς διατί τὰ δάκτυλά σου εἶνε τόσον τυλώδη ; Δὲν τὸ παρατήρησα αὐτὸ ἄλλοτε.

— Βέβαια, δὲν μ' ἔχεις παρατηρήσει τώρα δύο μῆνας, ἀπεκρίθη ἡ Σοφία μὲ παιδικὸν ὕψος. Τὸ ράψιμον εἶνε ὅπου κάμνει τὰ δάκτυλα τυλώδη. Τὸ βελόνι τραχύνει τὸ δάκτυλο ἔστω καὶ ἂν ἔχη δακτυλήθρα. Δὲν τὸ ξέρεις αὐτό;

— Τί ἔρραπτες—τὰ φορέματά μας ; ἤρώτησε μὲ ἐρύθημα. Βέβαια μία νέα ἔχει πάντοτε ἓνα σωρὸ ραψίματα, ἰδίως — ὑποθέτω — ὅταν ἐτοιμάζεται διὰ γάμον.

Ἀλλὰ, Σοφία—θὰ ἔχω ἡ,000 δολλάρια τὸ χρόνο ! Πέντε χιλιάδες ! Ὡστε ἠμποροῦσαν νὰ παύσουν πλέον τὰ ραψίματα, νομίζω.

— Ναι, εἶπεν ἡ Σοφία μὲ τὸ μειδιῶν βραδύ ὕψος της, καὶ ἡ μαμά καὶ ἐγὼ ἠθέλαμε νὰ μὴ ξαναπιάσωμε βελόνι. Ἀλλὰ τί ἠμποροῦσαμε νὰ κάμωμεν ; Ἔπρεπε νὰ συντηρηθοῦμεν, καθ' ὃν χρόνον σὺ καὶ ὁ μπαμπᾶς εἴσθε ἐκεῖ μέσα τόσας ἐβδομάδας εἰς αὐτὸ τὸ ἐργαστήρι σας, εἰς τὴν αὐλήν.

— Τί ἐννοεῖς ; Κατόπιν αἰρηνηδίως. Ἄ μᾶ, πῶς ; Λοιπὸν αὐτὸ εἶνε ὅπου ἔκαμε τὰ δάκτυλά σου τυλώδη καὶ τῆς μητρός σου ;

— Νί, κυρία Γ'αβάν, δείξε μου, τί εἶνε αὐτό—μεταξωτόν ; Ὡ ὑποκάμισον διὰ μὲ βέβαια ! Ὡραῖον εἶνε, σᾶς εὐχαριστῶ.

Ἡ Σοφία ἐμειδίασε πάλιν.

Ζηλεύω τώρα τὴν μαμά. Θὰ πάω νὰ φέρω καὶ τὸ ἰδικόν μου ἔργον.

— Γιὰ τὸν πατέρα σου βέβαια ἐσὺ θὰ τὸ ἔκαμες ;

— Ἄμ δέ ! οὔτε σὺ οὔτε ὁ μπαμπᾶς ἔχετε δικαίωμα εἰς αὐτά. Ἔχω ράψει ἔξ αὐτὴν τὴν ἐβδομάδα καὶ ἡ μαμά—δὲν ξέρω καὶ ἐγὼ πόσα—δώδεκα νομίζω, θαυματουργεῖ εἰς τὸ ράψιμο.

— Ἀλλὰ τί ἐννοεῖς ; ἤρώτησε ὁ νέος ἀκόμη ἀπορῶν.

Ἡ Σοφία δὲν εἶπε τίποτε πλέον, ἀλλ' ἤγειρε τὰ τυλωμένα δάκτυλά της καὶ τὸν ἐκύτταξεν εἰς τὰ μάτια. Τὸ ρύθημα κατανοήσεως ἤλθεν εἰς τὰς παρειάς του.

— Ἄ σεῖς ἡ γυναῖκες, ἀνέκραξεν. Ἔχετε ἐργασθῆ πολὺ ὅπως καὶ ἡμεῖς, καὶ δὲν τὸ ἠξεύραμε.

— Ἔπρεπε καὶ νὰ κάμωμε, εἶπεν ἡ κυρία Γ'αβάν ἠσύχως. Ἰδοκίμασα πολλὰ πράγματα. Ἡ Σοφία ἔγραψε διευθύνσεις φακέλων δι' ἓνα κατᾶστημα ὅλην τὴν νύκτα. Ἐγὼ ἠγόραζα καὶ μεταπωλοῦσα γλυκίσματα. Ἀλλὰ δὲν ἔβγαιναν ἀρκετὰ λεπτά. Ἐπὶ τέλους κατώρθωσα νὰ ἐπιτύχω παραγγελίας ἀπὸ ἓνα ἐργοστασιάρχην ἀσπρορούχων εἰς τὸ ἥμισυ τῆς τιμῆς ὅπου τὰ ἐπλήρουνε εἰς τὰς ἐργατρίδας του. Ἐτοίαν ἐργασίαν δὲν εἶχα κάμει πρὸ ἐτῶν, ἀλλ' ἅμα ἤρχισα, τὰ κατᾶφερα. Καὶ ἐκερδήσαμεν κάμποσα. Τούλάχιστον δὲν μᾶς ἔλειψε τίποτε εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα. Δὲν ἐπείνασε κανεὶς.

— Κύριε τῶν δυνάμεων ! εἶπεν ὁ

Χάλους, και ἐγὼ ἔτρωγα ἐδῶ μαζί σας!

— Μία γυναῖκα πρέπει νὰ κάμῃ ὅ,τι ἔμπορεῖ. Ἐλπίζω ἡ Σοφία νὰ ἔχῃ πάντοτε αὐτὸ ὑπ' ὄψιν.

Αὐτὴ, φαίνεται, ἦτο ἡ ἀνόητος φιλοσοφία τῆς Λαύρας.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι

Κάποιος ἐπιστήμων εἶπεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀλλάζει ἐντελῶς κάθε ἑπτὰ ἔτη. Ἰπότε, λέγει, ἀπὸ ὅ,τι ἦτο τὸ σῶμα μας πρὸ ἑπτὰ ἐτῶν, δὲν ὑπάρχει σήμερον. Ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀλλάζει τὸ παραδεχόμεθα, ἀλλὰ δὲν συμφωνοῦμεν μὲ τὸν ἐπιστήμονα ὁ ὁποῖος ὠρίσε τὴν περίοδον τῆς ἀλλαγῆς εἰς ἑπτὰ ἔτη. (1) Ἰωάννης Ἰ'αβάν παραδείγματος χάριν ἐπὶ 17 ἔτη ἦτο ὁ αὐτὸς ὅπως τὸν γνωρίζομεν. Ἀλλὰ εἰς ἡλικίαν 18 ἐτῶν τὸν εὐρίσκομεν ὅλως διόλου διαφορετικὸν Ἰωάννην Ἰ'αβάν. Τὸν εὐρίσκομεν καθήμενον εἰς τὸ ἀχανὲς καὶ ἀπαστράπτου γραφεῖον τοῦ ὡς πρόεδρον τῆς Διεθνούς Κινητικῆς Ἰ'ταιρείας, εἰς τὴν μεγαλούπολιν τοῦ Σικάγου. Ὅτε αὐτὸς δὲν ἐνθυμεῖται πλέον τὸν Ἰωάννην Ἰ'αβάν, δηλαδὴ τὸν πρὸ ἐνὸς ἔτους ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος ἔφερον αὐτὸ τὸ ὄνομα. Ἀμφιβάλλει ἂν ὑπῆρξε ποτὲ ἡ οἰκογενειακὴ ἐκείνη ἐστία εἰς τὴν ὁποίαν συνητήσαμεν αὐτόν, τὴν Λαύραν, τὴν Σοφίαν καὶ τὸν Χάλουν. Ἡ μοῖρα ἐκλωσεν αὐτὸ τὸ θαῦμα.

Ἀβρός, καταευχαριστημένος, ὑπερήφανος, καλοενδυμένος κυλιόμενος εἰς τὴν λιακάδα τῆς δόξης του, γαυ-

ριῶν διὰ τὴν ἱκανότητα τὴν ὁποίαν ἀπέδειξεν ὡς κατακτητῆς τῆς τύχης, ὁ Ἰωάννης Ἰ'αβάν κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ ὡς ἀνώτατος ἄρχων τῆς Διεθνούς Κινητικῆς Ἰ'ταιρείας, ἐσταμάτησεν ὀλίγα λεπτὰ καὶ στηριχθεὶς εἰς τὰ νῶτα τῆς καρέκλας του, παρεδόθη εἰς ἀνθηροῦς καὶ θάλλοντας ρεμβασμούς.

Ἦσαν ὅλα νέα περὶ αὐτὸν καὶ τὸ σύστημα τῆς ὑπηρεσίας ἀκόμη ἀδοκίμαστον. Δὲν ἀξίζει νὰ ἔχῃ κανεὶς ἐξουσίαν καὶ νὰ μὴ τὴν μεταχειρίζεται. Ἐλάκτισεν ὅλα τὰ μέχρι τοῦδε ἐμπόδια. Κάτι ὅμως πρέπει νὰ ἐξακολουθῇ νὰ κάμῃ. Μὴ εὐρίσκων τίποτε ἐνώπιόν του, ἐνησχολήθη εἰς τὸ περίπλοκον σύστημα τῶν ἠλεκτρικῶν κομβίων ἕκαστον τῶν ὁποίων εἶχεν ἐπικοινωνίαν μὲ ἓν ἀπὸ τὰ ποικίλα τμήματα τῆς ἀχανοῦς ὑπηρεσίας του. Ἐύτυχῶς δὲν ἀντελήφθη ὅτι τὸν εἶχαν ἐκεῖ ὡς ξυλίνην κεφαλὴν μὲ πολὺ ὀλίγα καθήκοντα ἄλλα ἀπὸ τὸ νὰ λαμβάνη ἐπιβλητικὴν στάσιν. Ἐύτυχῶς ἠγνόει ὅτι ἄλλοι τετραπέρατοι νόες γυμνασμένοι εἰς τὰ μυστήρια τῶν ἐργασιῶν τοῦ διέγραψαν ἐπακριβῶς τὰ ἐπίσημα καθήκοντά του περιορίσαντες αὐτὰ εἰς ὀλίγιστα καὶ ἀπλούστατα καὶ καλῶς περυραγμένα. Ἡ ἐνώπιόν του σειρά τῶν ἠλεκτρικῶν κομβίων τοῦ ἦτο ἀκόμη χωρὶς νόημα διότι δὲν εἶχε ποτὲ λάβει πείραν τοιούτων πραγμάτων, ὥστε ἠγνόει τὴν ἰδιαιτέραν λειτουργίαν ἑκάστου ἀπὸ τὰ κομβία αὐτὰ τῶν ὁποίων τὰ μαργαριτάρικα πρῶσωπα τὸν ἀντεμετώπιζον. Ἀπεράσισε νὰ τὰ δοκιμάσῃ κατὰ σειράν ἕνα ἕνα, καὶ ὅ,τι ἄς βγῇ. Ἐπίεσε τὸ ἀπώτερον